

Èse de două ori în septemana: **Joi-a** și **Dominec'a**; era când va pretinde importantia materielor, va est de trei sô de patru ori în septemana.

Pretulu de prenumeratiune,
pentru Austria:

pe anu întregu . . . . . 8 fl. v. a.
" diumetate de anu . . . . . 4 fl. v. a.
" patrariu . . . . . 2 fl. v. a.

pentru Romania și strainetate:

pe anu întregu . . . . . 12 fl. v. a.
" diumetate de anu . . . . . 6 fl. v. a.

ALBINA.

Prenumeratiuni se facu la toti dd. corespondinti ai nostri, și de a dreptulu la Redactiune **Stationsgasse Nr. 1**, unde sunt a se adresă și corespondintiele, ce privescu Redactiunea, administratiunea sôu speditur'a; câte vor fi nefrancate, nu se vor primi, era cele anonime nu se vor publică.

Pentru anușie și alte comunicatiuni de interesu privat — se raspunde câte 7 cr. de linia; repetirile se facu cu pretu scadutu. Pretulu timbrului câte 80 cr. pentru una data se antecipa.

Invitare de prenumeratiune

la
„ALBINA,”

de la inceputulu acestui anu, cu pretiurile și condițiunile ce se vedu în fruntea foii.

Pesta, in 8 fauru n. 1873.

In lumea straina, politic'a abia se misca; evenimente de vr'o importantia — mai că nu sunt de inregistratu. In Anghia alalta-ieri, joi, se deschise siedint'a ord. a parlamentului; cuventulu de tron nu scie laudă, de cătu bun'a armonia între poteri!

Numai în *Francia*, diu *Thiers* 'si-are valulu și necesulu seu cu comisiunea de '30, carea si-a terminatu proieptulu de reconstituțiune — în patru puncturi, cu cari dlu *Thiers* nu pôte să se impace, fiindu ele tôte din adinsu astfelu formulate, ca să lege manele și să impedece tóta miscarea libera a presiedintelui Republicei, ér pre ministrii acestuia se-ii faca unelte maiorității reactionarie a adunării nationale. De aci este, că foile republicane tôte tienu, cumca incercarea de complanare între *Thiers* și moirita-tea de astadi a adunării din *Versalia* — nu va succede, și presiedintelui Republicei totu nu-i remane, de cătu a apelă la tiéra.

In *Spania* rescól'a urma a se sustiené, în tocmai precum d. e. rii'a este necurabile într'unu corpu necuratu. Într'aceea regelui *Amadeu* se nascu unu *clironomu* pentru *tronu*, pentru bietulu tron, atātu de subsepatu și clatinatu! — Dar de tôte acestea lumea — par'că nici nu se mai interesédia.

Mai interesante sunt, desi cam capiate, sêu chiar cătu de bine capiate, cele ce la noi se producu prin domni stepani ai dilei.

Insolenti'a magiara incepe curatu a nu mai avé, sêu respectă margini, și acést'a pe întrecute, a opositionaliloru cu a guvernamentaliloru.

Ieri, la desbaterea speciale asupra bugetului ministrului de interne, dnii deputati magiari pe întrecute 'și descoperira inim'a loru în faci'a lumii, spunendu curatu, că — de ce se mai amble cu mintiun'a, precum, dupa propunerea marelui loru magistru *Deák*, adoptasera înainte de trei ani, ca adeca subventiunea teatrului loru nationale s'o votedie ascunsa sub masc'a „*scôlei de musica*”, și astfelu — de ce se se mai prefaca că voiescu a crutiă susceptibilitățile natiunalitățiloru nemagiare; că timpulu ar fi sositu să se votedie de a dreptulu pentru *teatrulu magiaru*, și acestu teatru să se dechiare de institutu și scopu alu tierrei! Si — asiă si facura; ei — pre langa cele 60,000 fl. ce trage teatrulu loru din list'a civile, urcata pentru asemenea scopuri magiare-domnesci cu unu *millionu*, — mai votara și în bugetu, totu spre acést'a scopu, din banii tierrei 44,000 fl! — Pentru amenunte avisămu la reportulu ce vom face despre acést'a — amaru interesante desbatere, în nrulu viitoriu. —

Alta aparatiune totu ca dovéda scandalôsa a insolentiei domnilor de la potere e, că mai de unadi tiendu-se licitatiune publica pentru *aren'a* civica din paduricea municipalității urbane de Pesta, directorulu teatrului magiaru populariu, *Miklôssy*, a oferitu 2000 fl. ér

unu directoru de teatru némtiu — 4000 fl. arenda pentru vér'a viitoria; și cu tôte acestea, diarele magiare, a nume cele opositionali, au fruntea de a pretinde, ca reprezentanti'a municipale să deé a-acea arena directorului și societatei teatrale magiare, fiindu *detorinti'a ei a priot nu atât a la bani, cătu mai vertosu la scopuri de magiarisare a poporului!* — Va se dica: domni mereu depunu masca si-i aréta faci'a — cum e, și cum noi, spre mare superare a loru, din capulu locului am descri's'o! Mai recugestati acuma, că pentru scopuri de cultura magiara iéu dd. din pung'a tierrei pe fie-care anu peste *patru millioane de florini*, și apoi — mai gasiti omu între romani, namésca-se acel'a măcar și *Oleanu*, carele ar mai avé cutesanti'a d'a negă, că *scopulu domnilor magiari — nu este fericire s tierrei, cultur'a popóralorului ei, ci — magiarisarea.*

„*Partit'a lui Deák — totu se sfârșima.*” Astfelu anuncia unele foi — chiar și dintre cele ce tienu la guvern.

Intr'adeveru, mai dilele trecute, desbatendu-se în clubulu stepanitoriloru de la potere acea cestiune, că: *la pertractarea speciale a bugetului, pôte să fie permisu fie-cărui membru, a face în Casa interpelatiuni și emendamente de sine, fora c'ntielegere cu partit'a?* — la acést'a ocașiune într'adeveru escandu-se disputa infocata, s'a aretatu mare divergentia în pareri și — s'au demascatu chiar cinci fractiuni, sêu „*clieci*”, cum li dicu foile deákiste, în partit'a domnitória! — Si în contra firmei pretensiuni a dlui *Deák*, carele ca unu iesuitu fôrte dibaci, sustienea, că — fie-cine are deplina libertate, a-si afirmă propri'a sa parere, fia ca interpelatiune, fia ca propunere sêu emendamentu, — insa mai anteu în clubu, și numai dupa ce aci a fostu discutatu lucrulu și primitu, atunci a o aduce în siedintia publica! — în contra acestei pretensiuni rafinate, multi din multe părți și cu multe seriose argumente au reclamatu pentru sine o adeverata libertate, și respective o desfacere de solidaritatea rigurôsa în acést'a cauza bugetaria. — Deci nu sutere indoiéla că este o *crisa în partita*. Dar dd. de la potere facia de acést'a aparitiune, ce în astfelu de tonu si mesura nu s'a mai observatu pana acuma, — se mangaie cu splicarea că: *nici de cătu nu se desface partit'a, ci se desfacu Lónyaisii, elementele anarchice, în sinulu partitei!*

Splicarea pôte se fia întemeiata, insa vorb'a remane că: cătu de ponderose sêu de numerose vor fi acele elemente anarchice? — Nu cumva prin separarea loru, va fi tocmai nimicită partit'a — moralmente sêu materialmente?!

De altmintrelea tocmai în modulu ce ni se presenta astadi aci, de comunu incepe decompunerea tuturoru corpuriloru organice!

Nu ne mirămu deci, că paralelu cu acést'a aparitiune, incepu a se respandí faime despre apropierea unei noue crise ministeriale. —

O cestiune mare și grea, — dedicata de studiu seriosu — mediciloru și moralistiloru nostri.

Èse un'a dintre cele multe, ce tienu în reserva cam de multisoru, pentru lips'a de timpu și de spaci.

A fostu — tocmai în diu'a de anulu nou alu nostru, la 1./13 ian. anulu acést'a, cându în adunarea societatei academice magiare, și a nume în clas'a pentru sciintiele filosofice-istorice-sociale, membrulu ordenariu *Dr. Carolu Vesze-*

lowszky, basandu-se pre date positive și ponderosa ale scrutiuniloru sale de mai multi ani, rosti unu discursu, carele sună ca si o campana ce se trage pentru sufletulu unuia, în lupta cu mórtea!

Dr. Veszelovszky, aretă incremențitoru sei ascultatori — nici mai multu, nici mai pucinu de cătu, că: *mortalitatea în sacrulu imperiu alu santului Stefanu, și specialu la gintea alésa, a lui Arpád, la magiari, de mai multi ani încôci — este multu mai numeroasa de cătu nascerile, astfelu în cătu, continuandu-se totu asiă inca câte-va generatiuni, cam în timpu de unu seclu, némulu magiaru va fi disparutu de pre faci'a pamentului!*

Dlu Veszelovszky a luat si a studiatu datele statistice despre mortalitate din 17 tierri straine, de la anulu 1840 și pana la 1865; și a cautatu în fie-care dintre acele 17 state între luatii de basa, 25 de ani, anulu proporționalmente celu mai nefavorabile, adeca celu cu mortalitatea cea mai mare, a luat din Ungaria datele de aceasi natura de pre unu *dieceniu*, și dintru acestu dieceniu, anulu celu mai favorabile, adeca celu cu mortalitatea mai mica, și comparandu aceste cifre, de colo adeca cele mai mari sêu nefavorabili, cu cifr'a mai favorabile, adeca mai mica de ici, a aflatu chiar și între acestea o diferentia, nespusu de mare, în desavantiu natiunei magiare!

In cifra anumita esprimendu acea diferentia, dlu *Veszelovszky* a descoperitu, că dupa diametrulu de 10 ani, la noi pe fie-care anu 100,000 de insi mai multi au moritu, de cătu ce, dupa proportiunea mortalității din veri-care altu statu civilisatu, ar fi fostu să móra. Si asiă-dara sementi'a magiara, într'unu periodu de diece ani, cu peste unu millionu de ómeni a perdutu mai multi, de cătu ce ar fi fost să pérda dupa proportiunea mortalității din cele lalte state civilisate!

Intr'unu seclu deci, — astfelu deduce dlu *Veszelovszky*, — dupa acéstasi proportiune, poporatiunea Ungariei ar avé să pérda peste diece millioane de ómeni mai multu, de cătu care este proportiunea mortalității la popórale din strainetate! Si — acést'a proportiune tocmai la domnitória rasa magiara este mai nefavorabile! Si aci — nici de cătu nu este caus'a, precum afirma unii, că acést'a rasa ar fi pucinu productiva; din contra, ea produce proporționalmente fôrte multu, astfelu în cătu nici într'unu statu de la apusu, și nici la un'a dintre cele lalte rase din t'éra, nu este sporirea prin nasceri — proporționalmente atātu de poterica, ca si la magiari, — dar multimea casuriloru de mórte este înfloratória!

Viét'a la noi, precum aréta dlu *Veszelovszky*, este diametralmente cu 2 ani și 4 luni mai scurta, de cătu în 19 state apusene, și — între 100 de morti timpuriu, abia 12 ajungu o vresta de 60 de ani. Si — pre cându în statele apusene, viét'a diametrale de medilocu este aprópe 31 de ani, la noi abia ajunge la 22 de ani! Mai vertosu mare este mortalitatea la copii, căci dintre toti mortii peste anu, diumetate sunt copii sub 5 ani!

De aci este — cum dice scrutatorulu, că poporatiunea la noi se sporesce atātu de incetu și a nume cea magiara — tocmai incetu, „în butulu atātu, de numerôselorului magiarisării!” —

Nu mai citămu date; atâtea ni ajungu pentru ale nòstre consideratiuni; ér într'unulu din cele mai de aprópe nre ale fôiei nòstre, vom publică combinatiunile eruditulu d. *Dr. slovacu magiarisatu* — cu de amenuntulu. Pasimu a-

cuma la lucrulu principalu, la aplicatiunea causei și propunerea remedialor — în contra acestui reu, ce amenintia cu tótala perire pre unu nému, carele în istori'a și poesiele sale nationale, și prin portarea sa facia cu lumea straina, se gerédia de celu mai nobilu, mai perfectu opu alu creatiunei, fora de care lumea este o nemi'a, și nici nu merita să fia, carui deci toti și tôte, cele vedute și nevedute — trebuie să-i fia tributarie, spre conservarea și perfectiunea sa!

Dlu Veszelovszky tiene de cauza a reului — *nefavorabilele și totalmente negrigitele referentie sanitarie*. Cu alte cuvinte: ne'ngrigirea din partea statului, ca poporulu, asupritu de multi morbi, să aiba destula cautare și vindecare, destui medici și destule apotece — cu pucine, sêu fora tôte speșele. Ce e dreptu, romanulu și slovaculu și serbulu și rutenu și croatulu — au și mai pucina cautare sanitaria, dar — acést'a dlu *Veszelovszky* nu ié nici într'o socotintia!

De panacee dlu *Dr.* propune — fora nici o sfiéla, ca — statulu, măcar pre cont'a celoru lalte popóra, să se ingrigésca iute, pana nu e pré tardiu, de introducerea pre speșele statului, a unei sisteme sanitarie, carea se asecure ras'a magiara în contra pericolului d'a scadá și d'a-si perde supremati'a peste celelalte popóra!

Va să dica: aceesasi nota, pre care o audimu în tôte dilele. *Natiunea magiara* să se cultivedie și administradie și inavutiésca și glorifice din sudorile și cu sangele celoru lalte popóra, ce dupa istoria și dreptatea eterna — ar fi să fia egalu îndreptatite; acuma, devenindu ea prin intuibări și escese enervata, pe speșele publice să se și mai caute, vindece și conserve, pentru ca să pôta bine inghití și mistuí pre celelalte! —

Dar nóa ni se impare că — eruditulu domnulu *Dr.* renegatu, prin ochilarii sei magiari intunecosii, n'a vedutu padurea de multimea de arbori! Èu constata mortalitatea cea mare; scie că acést'a neme hilocite trebuie să resulte din morbi și din necautarea cuvenita; nu se întreba inse: — dar caus'a multimei de morbi, sêu dispusetiunei cei straordenari pentru morbi la magiari, — unde jace? de unde óre vine?!

Noi — si déca n'am scrutatu chiar în modulu naturalistiloru de specialitate, dar am observatu pururiă cu tóta atentiunea, acést'a miscare, acestu fenom in fluctuatiunea masei poporului, și — éta ce am aflatu:

Mai antaiu și mai antaiu am aflatu, că în unele părți și romani, și a nume unde poporulu nostru este în désa atingere cu felu de felu de mestecatura de popóra straine, pre cum mai vertosu prin orasiale. dar și comitatele cu astfelu de mestecaturi. inca scadu — peste mesura, totu prin mortalitatea cea straordenaria și — constante!

A duo'a nu o data am cetitu vaierările foiloru nationali din Romania, pentru asemenea infricosiata scapatere a elementului romanu — și din colo peste Carpati, ér mai vertosu prin orasiale și tienuturile cu mestecature de popóra straine.

A trei-a — tocmai de curendu se constată totu astfelu de fatale esperintia chiar în *Francia*, unde ér mai vertosu clasele de prin orasia, d'unu timpu incóciă, și a nume de la stepanirea lui *Napoleone* alu III-lea incependu, din anu în anu scadu, în locu să se inmultiésca!

Noi — fora să negămu, sêu să tra-

gemu măcar la îndoieala — că, o organizare sanitară bună, o cautare medicale neobosite, până dios în cele din urmă pe-ture ale poporului, pot să prevină și să delature multe cazuri de moarte: totuși cauză fundamentală a reului nici de câtă n'o putem pricepe a fi chiar lipsa d'o organizare sanitară perfectă; căci — sunt popora fora chiar ideea și cunoștin-ta de organizare sanitară, fora ca ele să degenerare și să fie supuse unei mortalități atât de înfricoșate!

Dupa noi, fundamentul reului e: *decaderea morale*: — prin îmbrăcșirea și cultivarea materialismului, pierrea din inimă a poporului a simțului de morală și umanitate, și trăirea numai pentru gustări și plăceri egoistice, fizice. Aci trebuie să fie reul, și elu se răspândește prin vagabundii străini și prin corupțiunile domnilor de la putere. Jidanii mai ver-tos și despotii politici, cărora nu li tre-bue de câtă unu popor îndobitocit, unu popor carele pentru materialismu să sacrifice tot, și adăca mai antaiu pe ve-cinulu, după aceea pe fratele și soră, ér apoi pre tata și mama și pre copii și co-pile; — aceștia sunt cari invenina și u-cidu generațiunile și periclită esistența națiunilor!

Omennii, și asiă și poporale, cari nu cred în scopurile mai nalte ale umani-tății, cari — nu cred de câtă în ceea ce rapesc și mananca și stepanescu mate-rialminte, — ce li pasa loră că copiii și ceia laltă din familia li se vestediescu și cadu în mormentu! Cu atâtă mai bine, și usioru e loră d'a trăi și a se sburdă! Ma-giarii, fora conștiința facia de conlocui-torii loră, neavendu la inima alta dorința și tendința de câtă d'a stepană și d'a se 'ngrasiă ei din cruntele sudori ale altora, — ce li pasa loră de urmatori și de vi-toriu?! Familiă multa — este sarcina grea, cere grigă mare de diuă și de nopte: dar despotii nu vor să pörte sarcina grea, nici vreu să auda de grigă multa; deci 'și negrivescu copiii, și — asiă dlu Dr. *Veszelszky* are dreptate, cându cere ca statulu să se ingrigesca de copii și de slabănoșii acestui nému de domni!

Pre aceeași tréptă, de aceeași con-duita sunt persoanele și poporațiunile — prin maiestria degradate și demoralizate! Nu au ele Ddiu în inima, și nici amóre catra ai loră!

Acéstă — după noi, este adeverată cauza a reului. Dar în contra acestui reu — medilócele recomandate de dlu *Veszelszky* — pucinu, pré pucinu vor folosi; pentru că acelea nu sunt îndreptate de adreptulu în contra redacinei reului, ci numai în contra — urmărilor lui!

Ori *moralizare și regenerare radicale* — domnilor magiari, și domnilor cio-coi de preste Carpați, — ori *perire fora urma, stingere totale!* Alta alegere nu e. Noi celu pucinu asiă credem și pricepem; ér cei ce se semtu mai competenți de câtă noi — spuna, déca știu, mai bine!

In cauză essarchatului bulgaru.

Am spus la rondulu nostru, că o forma de conciliu bisericesc din *Constantinopol*, a *condamnata întemeierea unui essarchat bul-garu*, carele — independent de Constantinopol, adăca cu unu dreptu de autonomie bisericescă-națională, să-si administre afacerile bisericesci; și — am arstat și aceea, că în acelu conciliu *numai patriarchulu Ierusalimului*, redimat pre caúne, pe spiritulu bisericeii ortodosse și pe droptulu esseriatu de stepanirea tieroi, a aপরাতু acelu essarchatu, infintiatu de bulgari cu încuviințarea înaltei Pörte otomane, și că pentru acestu votu alu seu, acelu pré fericitu patriarchu alu Ierusalimului, a fostu depusu prin grecii soi din scaunulu seu!

(Si — de aci, din acestu essemplu, biserică și națiunea noastră are ocaziune a cunoșce, cum alte națiuni și biserice, nu suferu în sinulu loră nici aপরাতু intereselor altor popora, ce loră li se imparu prejudicioșe drepturilor loră proprie! — Să bagămu bine de sēma, că — pre cum buna óra la noi în Ungaria, în sinulu națiunei magiare, nime nu va admite, nu va suferi ca unu magiaru să aপরাতু drepturile egali ale naționalităților nemagiare, prin cari factorii înteligenței magiari tienu periclitata predominarea, egeonmă magiara, înto-mai asiă

grecii din *Fanaru*, o data cu capulu nu vor a suferi, ca cine-va din sinulu loră să se încumete a aপরাতু cauză a Bulgarilor, carea — ori câtă să fie de dréptă și chiar santa, vatemă autoritatea și marele folosu a grecismulu, slabindu supremația acestuia într'o provincia atâtă de mare, la unu popor atâtă de număróșu, ca alu Bulgarilor! — Óre noi Romanii invetiă vo mu candu-va din aceste eclatante essemple a celor de la petere?!)

Destulu că, Bulgarii, prin tóte intrigele și volniciele greculeților, nu s'au confundatu, ci urmara a-si sustiené autonomiă bisericescă; dar — nici Fanarulu nu încéta d'a pune ce-riulu și pamentulu în miscare contra bisericeii bulgare!

Eta cum „*Reforma*“ din București descrie fasă de facia a acestei cauze importante:

„Patriarhatulu din Constantinopol și calugerii greci din Fanaru, cu o obstinată caracteristică, continua a pune felurimi de pedice organizării Bisericeii naționale bulgare, a-i face resbelu continuu prin tóte midilócele, a urdi felurimi de intrige pe langa I. Porta, și prin-tre poporațiunile din Bulgaria, spre a face să se paralise operă esarchatului alesu de Bulgarii și confirmatu prin firmanulu Sultanului. Noi am facutu la timpulu cunoscută justetiă cauzei Bisericeii bulgare, și am aplaudatu condui-tă Pörtei, care a datu satisfaciune poporului bulgaru, sustienendu nóu'a organizare și alegerea Esarchatului bulgaru, independent de Patriarhatulu și de calugerii din Fanaru. Am facutu dejă cunoscutu, cu câtă bucuria au primitu poporațiunile bulgare și romane de peste Dunare, nóu'a organizare eclesiastică, care este unu pasu de progresu pentru Bulgaria, și o apropiare între simpatiele acestor poporațiuni și protecțiunea ce merita a avé din partea guvernului otomanu. Cu câtă inse s'a parutu de înteléptă politică urmata de I. Porta, luandu asupra-si fundarea și protecțiunea unei *Biserice bulgare autonome*, scutite de opresiunea Grecilor, cu atâtă se pare de strania atitudinea luata în urmă unor intrige, țesute de Grecii din Fanaru, cu ocaziunea destituirii Patriarhatului de la Ierusalimu, și a reclamării Sinodului grecu, de a se impune preoților Bulgarii, să-si schimbe costumele eclesiastice. Scimu că Sinodulu grecu din Constantinopol a pronunțiatu escomunicarea Bulgarilor și a Esarchatului loră, și că această escomunicare nu a avutu nici unu efectulu populațiunile bulgare și romane de peste Dunare. Mai scimu asemenea că, unele Sinóde, ca acelu alu Rusiei, s'au pronunțiatu în favórea Bisericeii bulgare independente, respingendu ideea de schisma, cu care au acuzatu Grecii pe Bulgarii, au pa-stratu intacte dogmele și costumele religioșe, și separarea unei administrațiuni independente nu-i pöte face a se numi schismatici.

Patriarhatulu din Ierusalimu, fiindu de parere că Bulgarii nu sunt schismatici, s'a gă-situ în conflictu cu Sinodulu de acolo, care l-a destituit. Logica și politică otomană, cerea să protège pe Patriarhatulu din Ierusalimu. Ei bine, conduita Pörtii nu a fostu destul de consecință și resolută; căci a cedatu intrigelor grecescei, confirmandu unu altu Patriarhatu la Ierusalimu.

Limă de conduita a Pörtii s'a vediu și mai indecisa cu ocaziunea unei alte pretensiuni și mai uricioșe a Patriarhatului din Constantinopol. Acestu Patriarhatu a pretinsu ca Pörtă să întimeze pe Esarchatulu bulgaru, să schimbe costumele preoțescei!*) O corespondință a d'arului „*Le Monde*“, vorbește cu mirare despre această pretensiune și mai alesu de șiansele ce ar avé o asemenea cerere a fi spriginita de guvernulu otomanu. „*Le Nord*“ referindu-se la acea corespondință, observă, în ce contradicțiune ar cadé Pörtă cu o asemenea conduita, cându s'ar poté impune Bulgarilor alti episcopi, numiti dintre Grecii! La câte nemulțumiri nu s'ar dá nascere în Bulgaria; la ce periculu nu ar fi espusa liniscea, d'abiă oas-oigata între acele poporațiuni laborioșe, cari dorescu liniscea și acordulu cu J. Pörta? Mai deunadi avura loau nisce conflicte și chiar maceluri între Bulgarii și Grecii. Nu credem să se dorisca de Pörtă repetirea loră, nici desființarea indirectă a principului firmanu.

De aceea, cu dreptu cuventu, corespondintele d'arului „*Le Monde*“ dice: „Me întreb: ce se va întâmplă cându episcopii greci se vor gasi în prezența episcopilor bulgari în eparchiele exclusivament bulgare?!“

*) Ceru grecii din Fanaru, ca preoții bulgari escomunicați de ei, să nu pörte *acelasi reverende*, cași popii greci, pentru ea poporulu să-si pörda pietatea și alipirea catra clerulu seu național!

Ce suntemu detori, implinim bucuróșu.

În nrulu precedent am amintitu despre responsulu dlui Min. *b. Wenkheim*, de langa personă MSale, la interpelatiunea dlui deputatu național *E. M. Stanescu*, în cauză decorării de preoți fora votulu competentu alu superiorităților ierarhice; totu de odata ni-am permis a ni face de locu și critică noastră, din alu nostru, cum credem, celu mai întemeiatu punctu de vedere.

Acuma ni se comunică — și *responsulu ministrului*, și *reflexiunile dlui Stanescu* — *verbalminte*; responsulu ministrului credem că este de prisosu a-lu publică, căci acelu din reflexiunile ce i s'a facutu, se întielege deplinu; aceste reflexiuni suntemu detori a le publică — și pentru aceea, ca on. publicu să pöta mai bine judecă, déca critică noastră a fostu îndreptată. Deci ce suntemu detori, venim a face cu placere, precum urmă:

M. B. Stanescu: On. Casa! Scopulu interpelării mele nu a ipotatu să fie, și nici n'a fostu acelu, ca personelor, ce precum se dice, pentru meritele cascigate pe terenu bisericescu, au primitu semne de distincțiune, să-li se ié aceste decoratiuni, scopulu a fostu acelu, ca și paza atunci, până cându vor încetă asemenea distincțiuni, ce stau în o crasa contradicere cu principalele adevăratei democrații, — și până atunci, până ce, precum în Dania, privilegiale nobilitare se vor sterge, — numai respectele demne de consideratu să decida la distribuerea unor asemenea distincțiuni. Cu bucuria constatezu faptul, cumca însuși dlu Ministru atasiatu la personă MSale a recunoscutu că, cu ocaziunea decorării acoloru preoți romani, respectivulu capu bisericescu ori ordinaratulu diecesanu n'au fostu ascultati și între-bati, despre aceea: óre acei preoți, ce pentru merite cascigate pe terenu bisericescu au fostu onorati cu semne de distincțiune, — *sunt intr-adeveru demni de aceea?* Au merite bisericesci ori nu au? — Nu cu mai pucina bucuria constatu și aceea, cumca în „*Buda-Pesti Közlöny*“ care este fôia oficială în țieră noastră, într-adeveru, s'a comunicatu, că anumitele persoane au fostu decorate pentru meritele loră bisericesci. Și dlu Ministru recunósca acéstă.

Dar intru în meritul cauzei. — Onor. Casa! La noi gr. orientali, precum peste totu este cunoscutu, preoții facu parte din societate. (Ilaritate.) Prin aceste cuvinte voiescu să dicu, că nefindu siliti ca să trăiesca în celbatu, preoții nostri seculari se casatorescu, și prin lega-tuintele loră familiare intrati în societate, nu potu să formeze o deosebită castă; tocmăi pentru aceea unu preotu gr. orientalu nu este numai preotu, ci totodata și cetățienulu țierii, (Strigări: Si la noi!) — unu cetățienulu care, parte ca capu alu familiei sale, parte ca omu înzestratu cu drepturi politice, este unu factoru cumpentoriu, în miscămintele sociale. — Deci unu astfelu de preotu gr. ort. este a se privi din două puncte de vedere: odata ca cetățienulu alu statului, — alta-odata ca servitoriu bisericescu, ca preotu. — Recunósca că Coronă este în dreptu, ca privindu-lu ca pre unu cetățienulu, fora ascultarea capului bisericescu, să distinga pre unu preotu pentru meritele lui cetățienesci, ori pentru merite ce elu și le a cascigatu în luptele pentru patria, vietiă constituțională, libertate eri știința. — Acea însă, ca unu preotu să fie onoratu cu semne decorative pentru — presumptive — merite bisericesci, fora ca superiorulu lui, capulu ocarmuirei diecesane, *) să fie ascultatu, nu numai după a mea, dar, sum incredințiatu, după a fôrte multor membri ai acestei onor. Case parere, este unu lucru abnormu. — De altmintelea nepotendu Coronă să vina cu sengeratecii în contactu nemidiló-citu, și astfelu să eunósca portarea acestor'a în urmă unei proprie observări, este unu compli-mentu alu ordinii, stabilității, corectei admini-stratiuni și prasei bune, ca superiorii să in-formeze coronă a supră portării, ce suborde-nații loră au avutu în restimpulu de serviciu. — Déca, spre essemplu, am voi să distingem pre unu pretoru cercualu ori pre unu subprefectu, înainte de tóte am ascultă parerea prefectului, a superiorilor, și cu unu cuventu, a ocarmuirei districtuale; tocmăi astfelu potemu să pre-tindem, ca ocarmuitorii bisericesci să fie as-

*) Vorbă pöte se fia numai de legală *competința disciplinaria*; aceea este *consistoriulu*; deci — să ne sprimem: „*superioritatea*“, ér nici de câtă „*Capulu*“, carele este numai o parte a superiorii aței și n'are acea *competința legală*. — *R e d.*

cultati, cându este vorbă despre subordinații loră! —

On. d. Ministru a recunoscutu, că în asemenea cauze, min. atasiatu langa personă MSale este responsabilu. Recunósca, că coronă are eminentulu dreptu, ca pentru merite cascigate atâtă pe terenu bisericescu, câtă și pe celu politicu, să distinga pre cetățienulu; dar' tocmăi pentru că langa personă M. Sale este unu ministru, care este nu numai responsabilu, dar' totuodata și sfetniculu M. S. asi fi asteptatu ca acéstă să me molooméscă, că — déca în trecut s'a perdutu din vedere procedură afirmată de mine, celu pucinu pe viitoriu să se apropie urmarea ei.

Fiindu că domnulu Ministru nu mi-a datu această linisce, eu și acum sustienu banuélă, că anumitele fecie bisericesci nici nu pentru merite cascigate pe terenu bisericescu au fostu distinse cu decoratiuni, ci numai pentru cortesia, de óre-ce distingerele s'au întemplatu parte nemedilócită nainte a alegerilor dietale, parte în medilóculu acolor'a.

Acéstă banuélă este spriginita și de cătra acea împregiurare, că nu numai preotulu din St. Anna, *Joanu Popoviciu*, singur a facia bisericescă, la care dl. Ministru a aflatu de bine să se provóce, a fostu distinsa. Desi nu voiescu să aducu nume știindu că „*nomina sunt odiosa*“, după-ce am fostu însuși impinsu pe acestu terenu, voi fi silitu, ca, — óresi-cum în semnu de contrabalantia, să aducu și eu unu oasu. — Dlu Ministru a binevoitu să înregistreze unu casu, în care unu preotu a fostu distinsu cu decoratiune: recunósca, că aici este ceva seusa pentru distingere, chiar și dăca ea, luandu-se în consideratiune numai îndelungatulu servi-tiu de 50 ani, s'a întemplatu fora ca capulu diecesei să se fia fostu ascultatu, — dar întrebă pre On. Dnu Ministru: *Nicolau Morariu*, preotulu din Cerneghazu, este unu preotu santitu abia de unu anu, **) — deci omu inca teneru: se pöte aduce pe langa acéstă meritul bisericescu, — ori chiar și numai îndelungatulu serviciu?! — Aici despre bisericescu meritulu nici vorba nu pöte să fie. Asi poté să in-siru mai multe casuri de asta natura; me marginescu însa la unu singuru oasu de óre-ce și domnulu ministru a vorbitu numai despre unulu; voiescu inse să remarcu că, în anulu trecut, în diecesă Aradului, nu numai unu singuru preotu a fostu decoratu, ci au fostu — vr'o patru. Pe semne domnulu Ministru nu ié la so-cotéla că din *diecesă* Aradului nu numai comitatulu Aradului face parte: ea este formată a fora de comitatulu Aradului din părțile adnese ale Banatului, comitatele Bihoru, Bichisiu, Ci-anadu, Zarandu și altele. Eu, în interpelatiunea mea într'acestu întielesu am vorbitu despre diecesă Aradului, éra nu întielegendu unu comi-tatu ca districtu de administrațiune politică.

În urmarea acestor'a, fiindu scopulu interpelării acelu, ca déca acestu asiediementu are o îndreptărire óresi-care, déca elu are ceva sensu moralu, pentru mentuirea principiloru mai susu îndegatate, numai meritele adevărate să servésca spre distingere, — este de doritu dăca ca organulu imediatu competentu, adăca Ministru atasiatu langa personă M. Sale care este responsabilu, înainte de tóte să-si căs-cige informațiuni sigure de la organele com-petente.

Astfelu, fiindu că nu pöte să-mi fia spre multumire responsulu primitu, nu specialu pre câtă dlu ministru refuză a promite că va urmă în viitoriu o mai corectă procedere, — desi cu parere de reu, sum nevoitu a dechiară, că nu potu să fiu indestulitu cu responsulu datu de catra dlu Ministru. (Aprobări în stangă estrema.) — Resultatul este sciutu. —

Dietă Ungariei.

Pesta, în 5 fauru n. 1873.

În șiedința de astadi, nainte a d'a trece la ordinea dilei, ministru de finanție a res-punsu la întrebarea deputatului Horn, cu pri-vința la efectuarea împrumutului de 54 mili-óne, apoi s'a deliberatu bugetulu curtei de con-tabilitate de statu, alu presiului ministeriale, și alu ministeriului croatu-slavonu-dalmaticu. O lungă și interesantă desbatere a provocatu bugetulu ministrului presiende, a nume po-sitiunile: „*Fondulu dispozițiionale*“ și „*comi-siunea codificatoriă*.“

La titulu „*fondulu dispozițiionale*“ vor-besce mai antaiu

T. Péchy. Densulu ar fi asteptatu, ca co-

**) Pare-ni-se că aci dlu deputatu a confun-datu numele! *R e d.*

misiunea financiară, insufletită de spiritul patriotic, se sterge această eroațiune din bugetul statului, cu atât mai mult, pentru că în primii ani ai constituționalismului n'am insarcinat țiera și cu astfel de cheltuieli, și totuși am tratat bine (șgomotu, ilaritate în drăp'tă; bine că o marturisese!) cel puțin mai bine decât acum, și am tratat bine intr'atât, în cât n'am avut deficit. Acestu fond de dispozițiune n'are nici un scop, pentru că de spre aceea, cumca guvernul în strainatate nu poate face nimica prin el, dovedește sôrtea împurmutului de faia, în favoarea căruia n'a putut face să apară nici un articol în foile mari europene, anume în cele franceze și engleze. În Viena înca nu poate face nimica, căci acolo toate foile sunt contrare Ungariei; aici a casa, înca nu-lu poate folosi decât spre scopuri de partidă; spera însă că regimul nu va abusa astfel de banii țerii. Din toate aceste cauze propune atargerea acestei sume. (Aprobare din st. ng'a.)

Ales. Trifunatz dice că ori și care regim ar fi în Ungaria, elu nici odata n'ar votă această suma. Căci, dacă ea e de lipsa, atunci spuna regimul francu și deschis, pre ce c cheltuesce; dacă nu e de lipsa, atunci se n'o puna în bugetu. — Se scie însă că cu această suma se subvențiunea anumite foi. Că — ce foi sunt acestea, dovedește unu numeru din „Borszem Jankó“, în care astfel de dictiuni se comunica în limb'a croata, pe cari autoritatea Casei și bun'a cuvintia nu-i permite a le traduce. Dacă însă ministrul de justia are intențiunea ca legile de presa să se țienă și de catra foile partidei drepte, i pôte servi cu respectivul aru din amintit'a foia umoristica, și-lu roga, să se îngrijiescă de traductore autentice. — Densulu însă și din altu motivu nu votă fondulu dispoziționalu, din motivulu că se n'trebuințiunea spre asuprirea naționalității locu nemagiare. Partinesce propunerea lui Péchy.

G. Patrubby țiene de superflua motivația acestei cestiuni, pentru că deja de mai multe ori a fostu la ordinea dilei; totuși are d'a spune respectivilor, cumca această suma e necesaria pentru susținerea naționalității magiare față cu atacurile nemagiarelor cari periclită și constituțiunea.

Sig. Borlea dechiara fondulu dispoziționalu de unu midilocu nemoralu, pentru că cei ce se împartasescu dintr'ensulu, nici odata nu marturisescu această, ma totă treb'a o țienă în secretu, prin urmare trebuie să promove nemoralitatea. Și fiindu că deputatul Patrubby a dechiarat cumca această suma se folosește spre subjugarea nemagiarelor, i face cunoscutu, cumca elu demult a știutu această, și se bucura că unu deputat guvernamentalu și bine informatu a confirmat'o, căci astfel nime nea nu se pôte îndoi despre scopulu fondulu de dispozițiune. Așa însă de necitabilu și nepretindibilu ca ele, popoale nemagiare, să și plătăca pentru asuprirea și subjugarea lor. — Votădea pentru motiunea lui Péchy.

C. Tizza: La cuvintele deputatului Patrubby regimulu și partid'a drăp'tă a potutu eschiamă: „Dómne, padiesce-me de amicii mei, căci contra neamiciloru me voiu pad'eu insum!“ Densulu din partea sa afla dechiarațiunile lui Patrubby de periculoasă și fora nici unu tacutu, pentru că crede, cumca nici odata naționalitatea magiara n'a fostu, nu este și nu va fi în tris'tare ca pentru susținerea sa să și abia lipsa de câte va miserabile sute de mii de f. Dacă Ungaria va trebui candu-va să grigișcă de susținerea naționalității magiare, atunci ea nu va votă fonduri de dispozițiune ci va apucă alte midilóce, s'ar servi de alte arme; că de ce felu de arme, nu afla de lipsa a specifică. — Adresandu-se lui Borlea, și esprime indignațiunea pentru că neghiób'a dechiarațiune a lui Patrubby o considera de a întregi Ungarie. — Totuși, ca opoziționalu, nu pôte votă această suma, ca un'a ce se basédia pe încredere, căci încredere guvernului de faia nu pôte votă.

Sv. Miletics protesta contra dechiarațiunii lui Patrubby, după care naționalității nemagiare ar fi contrare constituțiunii; contrari constituțiunii sunt aceia cari au dusu în țiera muscalu, nu ele, cari și contra lui Schmerling s'au luptatu cu rezoluțiune, pre candu acelu, pe carele guvernulu ilu tramite pre capulu lor, spre a descoperi acolo Ddieu soie ce teribili lucruri, a fostu instrumentu docile lui Schmerling. — Votădea pentru propunerea lui Péchy.

Ministrulu presedinte Szlavy se nisues-

ce a combate pre Péchy și ceilalti antevorbitori, și dechiara că elu totuși naționalitatea le țiene amice ideiei de statu și că deci nici unu cruceriu nu se întrebuintădea spre suprimerea lor; sunt însă singuratici individi caritensescu la destrucțiunea statului; dar nici spre suprimerea acestora nu se întrebuintădea fondulu dispoziționalu, căci în această privintia sunt alte midilóce spre dispozițiune, ci spre aceea ca guvernulu să pôte fi informatu despre aceste eleminte periculoase. Elu aceste cheltuieli nu le țiene tocmai secrete, numai n'ar vré, ca să și supuse unei discuțiuni publice! În fine nega cumca guvernulu ar subvențiua diaria, și recomanda votarea pozițiunii. —

Urma dezbaterea generală asupra bugetului ministrului de interne.

Antaiulu cuventatoriului e T. Péchy care critica agerul administrațiunea de faia a țerii și cere ca guvernulu să prezente Dietei fora întârziare proiecte pentru reformele necesari în această privintia. —

În ședința din 8 fauru, contele T. Csáky îndreptă catra întregu ministeriulu două interpelatiuni: un'a în privintia arondării municipalor și alt'a referitória la încetarea instituțiunii de suprimi comiti orasienesoi.

S'a continuat apoi dezbaterea asupra bugetului ministeriului de interne, la care au participat mai multi atât din drăp'tă cât și din stang'a.

L. Oravitia, în Banatu, 1. fauru n. 1873.

(*Dorerea romanului și necesarul nemțiu-lui!*) Nu credu să mai fia de lipsa a spune că — ee nefericitu este poporul nostru, și cum la totă ocaziunea cu lacrimi în ochi se vaiera pentru nedreptatea și rusinea ce i faura domni stapanitori cu ocaziunea alegerilor trecute, unde prin cele mai afurite midilóce i pusera pre capu de deputati ai sei la Dieta — astfelu de oameni, de cari elu, poporul, nu vré să scia, fiindu că aceia nici nu merita să și nămăti aperiatori poporului, fiindu că nu numai au aperatu vré o data pre poporu, ci din contra pururi au complotatu cu dusmanii poporului!

Dicu: nu credu să mai fia de lipsa a aminti această, de ora-ce astadi — chiar cei mai afuriti contrari ai nostri recunoscu îndreptărea poporului d'a se vaiera, recunoscu, că poporul, mas'a cea mare a portatorilor de greutate, nu este reprezentata în legelatiunea țierei, că priu urmare Diet'a domnilor unguri este o adunare — a domnilor unguri, după placulu lor, pentru scopurile lor, nu spre aperiarea, usurarea și mangaierea multimei poporului, nu spre vindecarea ranelor dorerose a multimei, ci spre asecurarea domniei clasei de la potere.

Încătu despre poporul nostru, sanatosu la fire, numai atât'a am să aminteseu, că — pentru cele intemperate, și în Oravitia, dar declinatu în Sasca, rusinea și furia, din dia în dia totuși mai multu 'lu cuprinde, astfelu, în câtu celu-ee are ocaziune a-lu observá mai din apropiare, mai vertosu în clipitele candu elu se afla unde-va șenguru de elu adunatu, trebuie să și cuprinsu de — mila și de frica! — cum elu se plange cu amar, și cum elu turba de veninu a sup'ră tuturor cari s'au datu unelte ticlósse în spurcatele mani ale tiraniloru sei, jâfuitori de drepturi și batjocuritori de dreptate!

Nu o data am auditu suspinându cu amar: „*Cenuș'a stramoșiloru nostri trebuie să și rusine de noi și de portarea noastră!* Ei n'au lasatu numele de romanu nepatatu, și astadi — oameni cari se dicu romani, ei și de mana de ajutoriu străinulu ca și ne face de rusine!“

Să deé Ddieu, — unu 'lu rogu, ca poporul curendu să și afe în durerea sa mangaiere și în mania sa alinare, și — cei ce atâtu de cumplitu 'au vatematu, prin o portare potrivita să-lu imblândiescă; căci de altmintrelea tare me temu, că — reulu crescendu, și ur'a o să oréasca; apoi ur'a este veninu în viața de statu, veninu carele o sparge orbisui!

Dar cum se nu se manie poporul romanu, candu o parte buna, și înca cea mai defruntă chiar dintre străini — începe a se necagi și a injură pre faia miseliatatea ce s'a intemplantu!

Avui de curendu ocaziune a petrece în *Ilad'a* într'o societate însemnata de domni din Sasca, totu de aceia pre cari ne-am datatu a și considerá de aristocrații — firesce noromani — a acestui cercu. Și — a venit vorb'a despre alegerea de deputatu și — persóne, despre — pop'a Alecsa, celu alesu, și despre Babesiu, celu trantitu, și — despre faptorii

activi în această luptă. Vi spunu dreptu, că am semtitu cea mai deplina satisfacțiune sufletésca prin vorbele ce am auditu din gurele contrariloru nostri!

Totu recunoscu, că — „*Draguti*“ din Caransebesiu are celu mai mare meritu la rezultatu; dar — tuturor li e rusine de acestu rezultatu!

Totu aci, că prot'a *Josca*, fora binecuvântarea arhierésca n'ar fi cutesatu a dá mana de ajutoriu la consorierea de 1000 de lucratori, fora nici unu dreptu, nici la misculantia neobrasnica, prin carea în faci'a lui, dd. faceau de unu lucratoriu votă câte de 3, 4, ba și 9 de ori!

Și — ce dicu acum'a acesti dd. străini? Éta ce: „*Rusine ca cerculu nostru, n'a mai patitu cercu în țiera! Noi, oameni de cultura, și mergemu să votămu pentru unu — pop'a Alecsa!* — pre candu poporul celu simplu, la carele noi privim cu disprețiu, și candidéza și sustiene cu virtute pre unu Babesiu, — contrariu alu nostru, dar — barbatu de totu respectulu; barbatu, pe care este mai demnu a-lu avé de contrariu, de câtu pre unu natareu de partisanu!

Unulu jurá că, deca nu erá silitu de postulu seu a se țiené de Popescu, cu bucuria trecea în taber'a poporului și scapá de rusine. Altulu spunea la anecdote din publiculu germanu de la Sasca, un'a mai caracteristica de câtu alt'a, despre Popescu și despre Babesiu; totu pline de respectu pentru cest'a și pline de batjocura pentru cel'a. Ce să mai dicu multe: dlu Popescu Alecsa a amblatu prin totu cerculu, și-a aretatu cinstit'a barba pretotindenea, totu 'au vediatu, și astadi este deputatulu cercului de 6 luni și mai bine, și în totu cerculu nu e omu, nici romanu, nici străinu, să vorbésca de elu de câtu șeu disprețiu, poporul cu amaratiune! Babesiu — astadi să mērga la Sasca, în midiloculu strainiloru, și pre unde n'a fostu nici o data, densulu va și intemplantu cu de mai vediatu pompa și portatu în triumfu!

Acést'a e unu adeveru atâtu de pozitivu, în câtu fora temere de desmintire din vré-o parte competente, ilu descriu aici negru pre albu. — Dar înca — deca nemții nostri s'ar convinge, precum de buna sēma se vor convinge, că Babesiu nu li e contrariu, nu e contrariu nici unu omu, nici unei clase, nici unei naționalități, ci — dusmanu este nedreptății și fora de legiloru!

Dnii de la potere, ori câtu se țienă ei de întiepti, la alegerea — și la cea din Lugosiu și Oravitia, dar declinatu la cea din Sasca au facutu o colosala nebunță. Acést'a am vrutu să constat. — *Trotusianu.*

L. Crisiulu-albu, în ian. 1873.

Multu stimata Redacțiune! Fiindu că Viati propusu de a șbiocuf vitulu și astfelu a Viimplini detorint'a d'a corege moravurile ómeniloru, éta vinu și eu a vi împartasi unu casu, demnu de condamnatu!

Ca caletoriu, de curendu fiindu silitu a petrece nóptea în ospetari'a de langa podulu Crisiului-albu, aci între alti óspeti, și a nime în midiloculu unei companii de jidani cártiari, „*Spilieri*“ — cum li dice poporul nostru, am observatu pre unu d. preotu alu nostru, despre carele am aflatu, că ar fi din S. cu numele V. Suci. Acést'a compania jidani-popésca, tota nóptea a batutu cártile, — dar apoi cum! Jidani — ca „*spilieri*“, parintele însă — casu unu — — —! Resturnatu pe o banca, cu picioarele susu pre mēsa, cu pip'a n'gura; totu mereu dandu cu pelar'a și cu pumulu în mēsa și cerendu la vinu si raohiu!

Erá tocmai într'o sambata sér'a, și — nici și-aduca a mēte sant'a sa că trebuia să și facutu vecer'n'a, nici că mane-dia este diu'a Domnului!

Catra diori jidani, după-ee i luara totu banii, apoi -lu mai batjocurira în celu mai scandalosu și nedescriptibilu modu, și asiá parasi ospetar'a, carandu-se catra casa. Ospetariulu mi spuse, că — adese ori i se intempla parintelui înca multu mai uritu, și *spilieri* nu numai ilu batjocurescu, ci 'lu și batu bine și-lu arunca afora din birtu!

Indignatu pana în sufletu de această portare, mi-am propusu a o inferá în publicu, ca dóra se va gasi cine-va, să și indure de vėdi'a reverendei și a — bisericiei noastre. *A. Cerbu.*

Varietati.

(*Provocare!*) Spre formarea și constituțiunea despartimentului cercuale a Asociațiunii Transilvane pentru literatu-

r'a romana și cultur'a poporului romanu, în țienutulu *Devei, Uniadórei, Dobrei* și *Iliei-Murasiane*, în urm'a insarcinării primite spre acestu scopu de la intelektint'a romana din Deva, am onóre a provocá pre totu membrii asociatiunii, întréga intelektint'a romana, și pre totu acei'a, cari dorescu a spriginí promovarea scopurilor asociatiunii în amentitele țienuturi, a se infacisiá pre 24 februaru st. n. ante de médiadi, la una adunare în Deva, localitatea casinei romane. — Deva, 28/16 ian. 1873. — *Dr. Laz. Petcu*, mp.

(*Balulu și concertulu de mercuri-a trecute a damelor romane din Temesióra, suburbiulu Fabricu.*) după o depeșie telegrafica, ce primiramu, a succesu de minune! Nu potemu de câtu să gratulámu.

(*Necrologu.*) Mórtea neindurata ér ni rapí pre unulu dintre cei mai cercati și binemeritati fii ai națiunii; în 18 ian. st. v. în *Belintiu*, cottulu Temesiu, reposá intru dlu — veteranulu bravu și escelintu invetiatoriu *Ioane Hatiegu*, ce e dreptu în etate de aprópe 70 de ani, dar pana în celu din urma timpu — neobositu activu în scóla și în poporu! Multime de barbati naționali, ce astadi ocupa posturi în șemnate în viața publica, în acestui demnu invetiatoriu scóla s'a adaptatu cu spiritulu îndemnulubunu și moralei adeverate. Ni-a lasatu și doi fii în falanca națională cea neînfranta, unulu este dibaciulu advocatu *Titu Hatiegu* în Lugosiu, ér cel'a laltu preotu în *Belintiu*. Intielegendu noi că „*Lumin'a*“ a laltu asupra-si a aduce umbrei reposatului cuventulu tributulu, prin publicarea unui necrologu biograficu, ne marginim a-i óttá din inima amica, ca — și-i fia țierin'a usóira și memori'a binecuvantata! —

* (*Recunoștința publica*) ni se tramite spre inserare din partea mai multora, pentru dlu *Nestoru Trandafir*, notariu comunale din Saculu, comit. Carasiului, carele ca totu de o data și inspectore scolaru, din toate poteriile s'a pus a înaintá caus'a invetiamentulu poporulu, a nime mai de curendu midilóci pentru cumperarea de cárti pe sém'a copiiloru șeraci, și pentru alte trebuințe scolare, 16 fl. din cass'a comunale. — Spriginirea invetiamentulu poporulu este celu mai frumosu meritu alu dregatoriloru! —

* (*Expositiunea societății amiciloru beleloru-arta în Bucuresci.*) Prim'a expositiune în Romania, în care se vedu intrunite: Unu mare numeru din cele mai frumoșe tablouri de pictori străini și romani, facundu parte din colecțiuni particulari din Bucuresci; obiecte de sculptura: *statua, mobile, vase și arme.*

Colectiuni interesante de anticități, atâtu pamentene, (descoperite în țiera,) câtu și străine; portrete vechi și desemne numeroșe de pe anticități, și costume ale Romantei; țieseturi, broderii și costume naționale; într'unu cuventu o bogata adunare de obiecte care reprezinta gradulu de cultura artistica a Romantei, atâtu în trecut, câtu și în timpulu de faia. Expositiunea, instalata în diece salóne din antaiulu catu atu noulu otelu *Herdan*, de pe bulevardulu *Elisabeta Dómna*, este deschisa în toate dilele, de la 11 óre demin'ta pana la 4 óre după amėdiadi. — (Rom.)

* (*Unu firu de peru albu.*) Scen'a se pe trece la Berlinu, mai acum vr'o dóue luni, la o franceza care s'a maritată în Prussia suut acum cincispre-diece ani. În facta, franceza a devenitu baronésa prusiana, dara în inima ea a re-masú franceza, și înca franceza cum se cade. Țienendu în Germania o casa fôrte deschisa, ca intrunise în jurulu mesei sale ca la dóuediece de prusaci. Începura a vorbi despre Paris, dara cu o mila, cu unu disprețiu, cum se revolve inim'a celui din urma francezu. — „*Bietulu Paris!* Dar ce dicemu! nici că mai essista Parisulu! Preste diece ani, Berlinulu va fi capital'a Europei. etc. etc.“ Baronés'a turbá de necasu, și în fine, ne mai potendu-se ștepani: „*Eu, dise ea, ve spunu că Parisulu, cu toate nenorocirile lui, este totu Parisulu celu mare, și că, mai cu sēma Berlinulu, n'a fostu, nu este, și nici va fi câtu o lumca, în comparațiune cu Parisulu, de câtu unu satu prostu și uriciosu!*“

Nemții protestéza, ér baronés'a sustiene. „*În fine, striga ea, rosia de mania: „vi propunu o prinșore, care va regulá diferint'a. Dati-mi mie ori-ce obiectu, fia celu mai absurdu, celu mai de nimicu, celu mai vulgaru, și pãriezu că Parisulu va face din acelu obiectu ce va de importanția cum nici și-i plésnescu Berlinulu dvóstre prin mēte!“*

Prinsorea este primita. A două di baroneșă primese într-o cutiuță . . . unu firu de peru albu. Este adevăratu că ea s'a semțitu cam incurcată. Unu firu de peru albu! Că ce s'ar potè face, fia chiar in Paris, dintr'unu firu de peru albu? Că tôte aceste nu voese să se lase, și se puse de scris la Paris, esplicandu condiționile romasului. Ei! s'iti cum s'a intorsu din Parisu firu de peru albu? Elu eră infasiuratu într'una lantisiu de aur, ce trecea printr'unu medalion de diamante. In susulu medalionului eră acvila prusasca in smaltiu negru, cu aripele intinse, ai țienea perulu in ghiare, apoi aternatu de firu de peru albu o mica paveza de smaltiu albu, cu inscripțiunea urmatoriă: „Alsatia si Lorena nu le țieneti de cătu printr'unu firu de peru albu!“ — Francoșă a căscigatu.

Pentru gimnasiulu rom. din Bradu.

D'unu timpui necoi păr' că au desecatū tôte isvórale, séu au amórtitu tôte inimele romane! Chiar de la locurile, de la cari mai vertosu ar potè si ar trebui să curga ajutoriulu, chiar de acolo a cursu pré pucinu, séu nemi'a! Nu le numimu aceste locuri, nu aretămū cu degetulu inca pre acele persóne, cari se nutrescu, am potè dice — se ingrasia si sburda dupa meritele natiunei, si de natiune nu-si aduc aminte, candu este vorb'a de a: aduce unu micu sacrificiu!

Amintimu asta data incidentalmente numai atát'a, că — pentru acoperirea presantiei trebuintie a numitului Gimnasiu romanu se mai receru vr'o 6—700 fl.; ar fi o nespusa rusine, déca acésta trebuintia ar remané ne-acoperita: provocámū deci pre domniū nostri cei-ce inca nu si-au adusu denariulu lorū, s'e-si deschida inim'a si — pung'a!

Din Bosovicu, in cartișulu rom. banaticu, ni au tramisu dd. G. Branovicu, comerciant, Zabala, capit. in pensiune, si Ciortus, amplotiat in pens. câte 1 fl. dd. Batarea, forestieru in pens. 32 cr. A. Chera, 30 cr. Impreune sum'a de 3 fl. 62 cr. v. a.

„ALBINA“

Institutu de creditu si economii.

(Resultatulu operatiunilor in lun'a decembre 1872.)

I. Reuniri de creditu. Cu finea lui novembre au fostu in legatur'a reuniriunilor de creditu 1576 participantu cu unu creditu totalu de 142,680 fl. Membrii noiu au intratu in lun'a lui decembre 54, cu unu creditu acordatu preste totu 8.100 fl.; prin urmare in lun'a decembre s'au aflatu cu totalu in cuprinsulu reuniriunilor 1.630 participantu, cu unu creditu folositu de 150.780 fl. In decursulu lui decembre au repasitu 2 participantu, ér din capitale imprumutate s'au respunsu 738 fl. 50 cr.; astmudu eu 31 decembre remanu in legatur'a reuniriunilor in totalu: 1628 participantu, cu unu creditu preste totu de: 150,041 fl. 50 cr. v. a.

Fondulu de garantia alu participantiloru cu 31 decembre a fostu de 30,102 fl. 50 cr.

II. Depozite. Sum'a totale a depozite ora, (inlocuitoru,) in cass'a da economii, cu finea lui novembre a fostu de 24,013 fl. 36 cr. In decursulu lunei lui decembre s'au mai depasu 8525 fl. 45 cr., deci totalulu depoziteloru in decembre a fostu de 27,538 fl. 81 cr. Din aceste s'au ridicatu in decursulu lui decembre 1765 fl. 30 cr. prin urmare starea totale cu inchirarea lui decembre e de 25,773 fl. 51 cr.; la care adaugendu-se si interesele capitalisate cu 31 decembre, in suma de 400 fl. 36 cr. face totalulu 26,173 fl. 87 cr.

III. Escomptu. Starea portfoiului cu finea lui novembre a fostu 116 bucati de cambie in valóre totale de 58,117 fl. 45 cr. In decursulu lui decembre s'au escomptatu 31 bucati, in suma totale de 16,945 fl. 99 cr.; astmudu starea totala ramului de escomptu in decembre a fostu 147 bucati cambie, in valóre totale de 75,063 fl. 44 cr.

Din aceste s'au rescomparatu si rescomparatu in lun'a lui decembre 48 bucati, in suma preste totu de 26,857 fl. 32 cr. prin urmare starea portfoiului eu 31 decembre a fostu de 99 bucati cambie, in valóre totale de 48,206 fl. 12 cr. v. a. (Comunicatu.)

Respunsu

La „Epistol'a deschisa“ a dlui m. din Blasiu. (Capetu.)

I. Sorbulu pamentului.

Eu acésta fiantia mitologica am adus'o in legatura cu sorbulu, arboreal, ce cresee pe muntii cei nalti, si la capetulu vegetatiunei. Dsa dlui m. dice, că sorbulu pamentului din povést'a „Argiru si Helena Cosandiana“ e in legatura cu sorbulu, loculu unde unu riu se sörbe in pamentu.

Eu vedi, dlui m., candu am datu antai'a data de pamentu, am scris o gramada de epistole in Ardela si in Banatu, mai la toti

tramititorii de materiale poporale si ii-am rogatu, ca se-mi mai scria ceva, unde sorbulu are rola, si se-mi esplice: cum 'lu intielegu? — si am intrebatu cu gur'a pe multi sateni; — dar si acei carii mi-au respunsu, nu au sciutu se-mi spuna ceva lamuritoriu. Pentru câte unu cuventu séu o datina am cutieratu comitate scirioidu prin epistole, si in putiene casuri mi s'a respunsu ceva ce nu asi fi sciutu. Déca dlui m. eră dintre cei binevoitori, debunaséma veniam si la oracolulu dsale. Si éta ce pecatu a comisu dlui m. că nu mi s'a aretatu spriginitoriu; mai bine se fia facutu si se fia remasu ascunsu — dupa povést'a — într'o bómă de piperiu!

Eu nu iéu cuventulu numai dupa litere, ci deosebi dupa intielesu, si fiindu obieptulu mitologicu, procedu dupa intielesu mitologicu.

In povést'a „Seranu si Dioranu“, la „diferentiu“, nrulu 7, vine nainte unu locu unde riuu se sörbe in pamentu; dar dlui Jacobu Oceanu, invet. in Padina-Mateiu, esplica că acela locu in limb'a poporului dímprejuru se numesce „privetiū“. Déca cumva in acésta povést'a s'ar dice că sarindu Seranu si Dioranu in apa, i-a mancatu Sorbulu pamentului, atunci potea ori-cine studiatu se afe, că aci sorbulu pamentului represente nesce fiantie mitologica, ca si „Soila si Caribde“. Cetésca apoi dlui m. in nrulu 99 A), unde dicu dupa mitologi'a vechia, că stelele se nascu din apa si peru in apa. Acea ideia la care bate Dsa, mi-a fostu de atâtea ori in esplicatiuni si combinatiuni, — dar pare-mi-se că n'are locu unde o pune Dsa.

Concedu că sorbu, in unele parti e „privetiū“ de lafnoi, dar pana u acuma eu nu l'am auditu, — si se nu fia si auditu, nu poteam face esplicari dupa intielesulu dlui m.; pentru că in Argiru alta fiantia e si alte insusiri are. Sorbulu pamentului din acésta povést'a, cu sorbulu, loculu unde se sörbe riuu in pamentu, numai dapa litere sémena.

Citésca numai cine va odata bine povést'a Argiru, si in partea a IV va afe că Argiru se suie cu calulu pe muntii de glasia; in partea a V e la curtile Rénai Cosandianei, si se castiga se tréca in lumea galbena; in partea a VII Argiru trece pe langa o padure si aci vine unu vulture mare, carele-lu iéu cu totu cu calulu seu in spate si sbóra cu ei ca se tréca otarulu pentru ca sorbulu pamentului ce eră la granitia, intra lumea nóstra si cea galbena, — se nu li face vre unu reu.

Unde se afe aci ideia de sorbu, adeca loculu unde unu riu se sörbe in pamentu? Au dóra crede dlui m. că poporulu asiá, fara de logica cugeta, că acolo susu pe muntii cu glasia, unde vulturulu duce in aeru pe Argiru, se si inchipésca unu sorbu, in intielesulu dlui m?

Deci Dsa, déca voiá se dovedésca contrariulu, trebuiá se publice éra o povést'a, canteu séu traditiune populara, unde sorbulu pamentului represente unu sorbu de apa; căci numai a combiná fara date din poporu si numai a trage cárn'a, inca nu e a demonstrá.

Si pentru acésta pana acuma nu am aflatu motivu, ca mácar unu cuvent se stramutu din acele ce am disu despre Sorbulu pamentului.

II. Scorbura.

Éra e unu cuventu pentru care am scrisu mai multe epistole, si am intrebatu de la lumea cu care m'am intalnit. Invetiatoriu J. Oceanu mi a datu deslucri mai bune, si astfelu in nrulu 99, not'a 12, am definitu că scorbura dupa natura e unu arbore uscatu si fara crongi mari, adeca unu ciungu, si cu butórea, gaura in trupina, — e unu arbore cu tóte insusirile aci numite. In locu de scorbura, dupa not'a a 3. din nrulu 98, la J. Oceanu e Ciuta Baltiata, si amicalu meu Simeonu Mangiuca, carele se ocupa cu filologi'a, afe că ciuta se deriva din ciunta, ciuntatu, radecina si de la ciungu, si in urmare ciuta e scorbura e aceasi fiantia, ideia; pentru că amendou sunt ciuntate.

Dar acuma vine cine vine, vine dlui m. si in descoperirib' sale mici spune, cumca scorbura se deriva din cuventulu latinu scrobs, ce insemna grópa, *) aduncatura, si nu iérta altu intielesu de cătu de butóre in arbóre séu in pamentu.

Acestu cuventu eu 'lu cunósceam baremu cu unu anu mai nainte decâtu dlui m; dar nu am vrutu se spunu că scorbura se deriva din *) Grópa, nemtiesce „Gr a b“ si „Gr a b e n“, se póte derivá din scrobs, si eu asiá si credu, dar dlui m. se fia formatu G r o p u r a, in locu de s c o r b u r a, — ca se fia consecinte.

elu. — Preller in Mit. Rom. pag. 586, citandu opulu lui Augustinu „Civitas Dei“, VI, 9, dice: „Dea Pertunda, que præsto est virginalem scrobem effodientibus maritis etc.“ Si desi aci e o insusire a scorburei, încatu atinge cavitate, nu me incumetamu se o derivu de aci. Scrobs se afe si in alte dictionarie, precum Scorbura in alu lui Poliso, dar fora ca se te indrepte la intielesulu adevératu alu scorburei din povést'a. Numai insasi materi'a povestei i aréta intielesulu.

Ce ar dice dlui m. déca ar veuf acuma unu alu tréile, ca se scria „descoperiri mici“, si ni-ar dice:

„Nici unulu nu aveti dreptu; ce mai avemu noi trebuintia de „scrobs“, cuventu latinu, candu la poporu se afe cuventulu „Scrobu“, ce insemna materi'a preparata (papa) de intarele, mai departe mestecatura de lapte cu faina, din care se facu scovordile si clatitele si mai alte scroburi si scrobele? — Én mai clatesce-ta acuma, de m! Séu dóra Dta i-ai replicá că — si ó'la, in care se face scrobulu, fiindu oa o grópa, inea e scrobs, o oavitate?”

Aceea ce citedi Dta din „Romanulu“, „caracterulu (dóra craterulu) Vezuului presinta unu scorbura“, — din „F e d e r a t.“ „muntii scroburosi“ si ce am citatu eu din „Traianida“, „ér Istrulu in scroburi apare de o data“, aréta că cuventulu inca nu are intielesu fiasatu decisivu la noi; căci cum potu fi aceste tóte, bine dice! Apoi dupa ideia mea Scorbura e fiantia de padure, de arbóre.

Dintre cele citate de dlui m. la „muntii scroburosi“ aflu intielesu bunu, adeca scroburosi sunt acei muntii, cari au culmi diferite, stau din stence neregulate, cu figuri turnuróse, si potu avé arbori risipiti, fora ca se fia padure regulata, astfelu încatu, ce e unu ciungu in miniatura, muntii sunt in forma mai mare; de unde se vede, ca cavitate Dsale, aci nu e o insusire de lipsa pentru espresiuo si intielesulu de muntii scroburosi. In urmare desi scorbura de arbóre, intra alte multe insusiri are si aceea, că e cu butórea, nu acésta singura i dá intielesulu de tóta diu'a, si cu atát'a mai putienu celu mitologicu din povést'a, unde ideia de ciungu prevaléda.

Si de-si, va aduce aminte dlui m. de Scorbura din povést'a, ea a sieditu susu pe verfulu copaciului, a ciungului de acolo ea a saritu pe Seranu si Dioranu, pre candu dupa intielesulu Dsale acésta trebuiá se cada in gur'a scorburei, ce nu s'a intemplat.

Dupa ce se tiparise Seranu si Dioranu, amicalu meu Simeonu Mangiuca, apretiuindu materi'a frumósa si naturala mitologica din acésta povést'a, si avendu multe carti de filologia, s'a pusu cu tóta trád'a, ca dóra va afe filologi'a Scorburei, a supra cárei de multu timpu ni-am batutu capulu. In Neogr. Deutsch. Wörterbuch de M. Schmidt, Leipzig 1825 a si aflatu cuventulu „Σκορβουλα“, adeca Scorbula, ce insemna, der Stamm eines Weinstockes, adeca buciunu de vinia. Cugetu acuma dlui m. că buciunu are vitia, (loza,) dar n'are cavitate, si va afe că nu butórea, ci ramurile ciungului au se decida intielesulu scorburei.

De aci dóra va pricepe dlui m. că nu e lucru chiar nici micu, a scrie mácar „descoperiri mici.“

III. Lucíferii.

Dlui m.

a) nu crede, că dupa astronomia si natura, existe numai unu lucíferu, si că totu acel'a e lucíferulu de séra si de diori. Acésta am afirmat'o eu, provocandu-me la opuri de astronomia etc., dar dlui m. ca se dovedésca contrariulu, se provóca la aceea-ce a veditu insusi densulu in copilaria sa, si a invetiatu la scoála că adeca snut mai multi lucíferi pe ceriu.

Domn'a sa trebuiá se se provóce pre vre unu opu mai nou si mai renumitu astronomieu, pentru ca se dovedésca contrariulu; căci dupa cunosciint'a mea, dea nu e astronomu, ca se-i credemu, ce dice că a veditu in copilaria.

Dar' vorb'a multa seracia. Să aduc dovedile proprie din astromia si mitologia, că planet'a Venus e lucíferulu, si că numai acesta planeta se dice lucíferulu de séra si de demanétia.

Dr. J. Mädler in „Populäre Astronomie“, Berlin, pag. 136, dice:

„Venus ist der glänzendste Stern unseres Firmaments. Als unterer Planet kann er nie der Sonne opponiren, und sich überhaupt nicht über 48° nach Ost oder West von ihr entfernen; allein seine Sichtbarkeit ist doch weit mehr begünstigt als die des Merkur; — er kann 3 Stunden und länger vor Auf- und nach Untergang der Sonne gesehen werden, und ist also abwechselnd Morgen- und Abendstern.“

Éra Preller „Grich. Mythologie“ I. pag. 348 dice:

„(Phosphoros und Hesperos.) Beide werden oft von den Dichtern genannt, jener (Morgenstern) als die glänzendste Erscheinung der Morgendämmerung, dieser als in gleicher Schönheit strahlender Stern des Abends. Die Identität von beiden soll Pythagoras (nach einigen erst Parmenides) festgestellt haben etc.“

Preller in „Römisches Mythologie“ pag. 290 dice:

„Lucifer. Gewöhnlich galt er für einen Stern der Venus Urania, — namentlich als nächtlicher Abendstern, — der die Braut zum Bräutigam führt; und wieder, und wohl als Morgenstern, auch für einen Stern des Jupiter.“

Sé nu se mai indoiesca dlui m. că planet'a Venus e lucíferulu, — e numai o stea, carea la tóte popórale se dice lucíferu de séra si de demanétia.

Dsa dice inca: Poporulu romanu la mai multe corpuri ceresoi li dá numirea de lucíferu. Eu acésta pentru antai'a óra audu, si — nu potu se credu, cu atát'a mai pucinu, căci si pe Marte, Joe si Saturnu ii face lucíferi poporali. Ca se credu eu acésta, ar trebui se dovedésca Dsa, precum am doveditu eu ceea ce densulu nu mi-a creditu. — Căci e lucru pré usioru a dice: „Asiá crede poporulu!“

Dsa mai afirma că poporulu dice: Lumina lucíferului stă, éra a steleloru jóca. E óre acésta dupa sciintia, ori dupa credinti'a?

In cătu se referéza la acésta lumina, Mädler pag. 136 dice:

„Daher wird er von den Astronomen vorzugsweise am Tage beobachtet, da er Nachts zu tief steht und wegen seines lebhaften Glanzes.“

Despre Mercuriu pag. 134 — dice:

„Daher wird er nie in voller Nacht, sondern nur in der Abend- und Morgendämmerung (und in den nördlicheren und südlicheren Gegenden der Erde nur mit Schwierigkeit) wahrgenommen, aber in stark blitzendem Lichte.“

Preller, pag. 290 despre Lucifer:

„Man nannte ihn Jubar, wegen seines strahlenden Glanzes, oder weil die Strahlen dieses Glanzes sich mähneartig ausbreiten.“

Credu că aceste convingu, cumca lumina lucíferului nu stă, căci ceea ce luminéza cu radie stralucitória, si are lucire in forma de cōma, si ce are lumina fulgeratória, nu are lumina nemiscata. —

Acestea nu se potu sci — din copilaria; mácar se le fi veditu — cu ochii! —

Am disu de multeori, că eu sum incepetoriu pe acestu terenu mitologicu natiunalu, si am preteasiunea de a face numai unu inceputu indelutatoriu. Asi fi bucurosu ca inca in vietia mea se vedu că altulu m'a intreouts, si a sburatu departe de a supra'mea.

Eu nu ma tienu infalabilu; am smintitu si voiu mai sminti si eu destulu, pentru că unu omu nu póte sci si afe tóte, nici chiar multe pe unu terenu nou si greu. Cine ar cutesá se dica că Cicerone nu a sciutu bine latinesca si nu a cunoscutu religiunea sa? si totusi astadi dir puntulu de vedede alu filologiei mitologicae atâtea sminte ise afe, — pentru că term nii tehnici in mitologiile popóraloru s'au nascutu cu 2—3000 de ani mai nainte, si sunt de regula — mai tardiu neintielesi. Pe altu terenu mai nou si mai usoru, s'au indreptatu cu timpulu opuri nemite dela invetiati, — dar cum se nu se póta indreptá si scrierile mele? Da; inse éra pre langa unu studiu si o tendinti'a de a aduce lumina in cauza, si nu de a trénti scrierile cuiva pentru că dupa imparere — acel'a ne a vatemat!

Eu — nu fora scopu mai naltu publicu povestele cu esplicatiuni; vreu se dau materi'a de desbatere pe acestu terenu; vreu se am isavora cunoscuta nainte on. publicu, la cari se me pótu provóca in opulu meu „Mitologi'a dacoromana“, căci tóte nu se potu veri in acestu opu, pentru care am si escorpatu materialu de vr'o 20 de cóle in tipariu — din totu felulu de isvóra popórale; vreu ca pana 'lu voiu potè turná in sistema, se potu invetiá câte ceva si de la alti, de la aceia cari cu studiu si ougetu curatu voiescu se ajute acestei gause.

Dlui m. ca se nu fia pré surprinsu candu voiu împartasi o data „Descoperiri pré mari“, i anunciu, că mi-a succésu a scrie „Mitologi'a romana in Dacia“, adeca din cei doi seculi primu, si de a afe dicitati romane, speciale in Dacia, despre cari nu se face pomenie in mitologiile Italiei, si pentru acésta, ca descoperiri pré mari, vor fi de interesu pentru mitologiisti europeni. — Ierte că sum asiá de nemodestu; totusi pre lange tóte eu i potfescu, ca din m. micu se devine M. mare si se scrie dlui m. curendu — in locu de „descoperiri mici“, „descoperiri mari“, — pe cari eu din capulu loculu le salutu fratiescu!

Oravitia in 18/30 ian. 1873.

Dr. At. Marienescu.

■ Anunciamu onoratului publicu alu nostru, ca regularea expeditiunei si tiparirea adrese-loru noue, ni impune necesitate, din caus'a lipsei de destule poteri, a scóte fói'a pre septeman'a viitória numai o data, sambata. Ceremu scusatiune si promitemu desdaunare in celu mai scurtu timpu.